

CALL FOR ABSTRACTS

Ústav pro studium totalitních režimů a Národní zemědělské muzeum pořádají ve dnech **22. – 23. října 2025** mezinárodní vědeckou konferenci na téma

KOLEKTIVIZACE ZEMĚDĚLSTVÍ V ZEMÍCH SOVĚTSKÉ SFÉRY VLIVU

Konference se zaměří na vývoj zemědělství v zemích, které po 2. světové válce připadly do sféry vlivu SSSR, zůstaly za železnou oponou a podstoupily zkušenost násilné kolektivizace zemědělství pod taktovkou komunistických stran.

Kolektivizace zemědělství je historickou látkou, která bezesporu náleží k velkým tématům moderních evropských dějin. Spolu s překotnou industrializací patří k charakteristickým rysům komunistické přestavby sociální a hospodářské struktury společnosti. Proces kolektivizace radikálně proměnil letité majetkové poměry a pracovní způsoby zemědělců, zemědělství v této době splácelo krutou daň politice a ideologii. Počátečním záměrem vládnoucích komunistických stran byla úplná kolektivizace zemědělství, tempo však bylo v různých regionech odlišné, do značné míry závislé na odporu místních rolníků a agilnosti lokálních funkcionářů. Téma proto nabízí širokou škálu pohledů, otevírá cestu zkoumání a úvahám o historickém prožitku prosazování kolektivizace na našem evropském venkově.

Organizátoři konference chtějí poskytnout prostor pro diskusi o otázkách souvisejících s pochopením toho, jaká očekávání měli zemědělci po skončení druhé světové války a jak vnímali komunistickou ideologii, pro diskusi o zásadních otázkách kolektivizace, o její násilné povaze i důsledcích, o osobitých projevech i obecně platných tendencích, o otázkách souvisejících s dopady kolektivizace na hospodářský vývoj, společenské proměny i osudy vybraných představitelů. Konference má pomoci v kontextu politických, sociálních a hospodářských dějin pochopit a vystihnout podstatné rysy režimů, nakloněných totální kontrole nad produkcí, zásobami a distribucí potravin.

Tematické okruhy:

1. Změny vlastnických vztahů k zemědělské půdě, konfiskace zemědělského majetku, pozemkové reformy, přidělový systém. Situace v nově osidlovaných územích.
2. Kolektivizace zemědělství, deformace základních principů družstevnictví. Vznik kolektivních a státních zemědělských podniků, vývoj jejich hospodaření. Role strojních traktorových stanic, institut povinných dodávek, výkupní aparát.
3. Formy odporu proti kolektivizaci. Perzekuce selského stavu, procesy s „kulacky“ ocejchovanými hospodáři. Role stranického, administrativního, justičního a bezpečnostního aparátu. Analýza mocenských mechanismů.
4. Pamětníci kolektivizace. Rozvrat sociální skupiny samostatně hospodařících rolníků. Sociální postavení a postoje preferovaných vrstev zemědělských dělníků, maloročníků a kovořolníků. Role žen a mládeže při prosazování kolektivizační myšlenky.
5. Dědictví kolektivizace. Restituce zemědělské půdy a majetku, transformace státních zemědělských podniků, navazování na zprůtrhané tradice soukromého hospodaření, obnova rodinného hospodaření.

Místo konání: Národní zemědělské muzeum, Kostelní 1300/44, 170 00 Praha 7

Datum konání: 22. – 23. 10. 2025

Jednací jazyk: angličtina, čeština, slovenština

Maximální délka konferenčního příspěvku bude **20 minut**.

Vybrané příspěvky budou publikovány v recenzované kolektivní monografii.

Registrace příspěvků na konferenci probíhá přes on-line formulář:
<https://forms.gle/wb5y3fGhV2hTrwPa6>

Uzávěrka pro dodání přihlášek s abstrakty: do **31. 8. 2025**

Organizátoři si vyhrazují právo výběru účastníků. Účastníkům budou hrazeny náklady na ubytování během konference.